

MESTEREM ÉS BARÁTOM

Előhang Weöres Sándor leveleihez

A verseknek bizonyára sorsuk van. Egyetlen versnek is. Az iskolában klasszikusaink nevelnek, ébresztenek hazafiságra, szüleink iránti szeretetre stb. Tantervi helyük van, szent szövegek. Ám az a bizonyos első versünk más: az megrezdít, felhorzsol, mellénk szegődik. Így találkoztam én kamaszkoromban Weöres versével, az ÖREGEK-kel. Diáklapunkban, *Az Erőben* jelent meg, tanévkezdetkor, 1928-ban. Költője – mint ezt később megtudtam – tizenöt éves volt. Ennyi voltam én is, de én még akkor a verstan alapelemeinél tartottam. Az ő verse titkos belső érzelmi és formálóelemeivel ragadott el. El is tettem, máig őrzöm *Az Erőt*, mint valami érvet, használható bizonyítékot, hogy nagy költő született, és én első érintésére rezonáltam rá. Egy hullámhosszra kerültem vele. Mert a vers sem új nem volt, sem régi. Elragadott eszköztelen, nyitott hangzása, egy magányos serdülő fiú érzelmi azonosulása, egyben beleélő és objektíváló hajlama a téma, az öregek iránt.

Íme, költői indulásának távoli sugárzásával kezdődött kapcsolatunk. Egyelőre egyoldalú és szellemi kapcsolat, amelyet tovább tápláltak megjelenő versei. Ez azután levélbeli, majd személyes és baráti kapcsolattá mélyült. Ezt a hármas fázist tükrözi az az ötven levél,* amit fél századon át küldött jórészt Csöngérről, Pécsről, Pestről Debrecenbe. Az első levélváltásra a HIDEG VAN pécsi megjelenése adott alkalmat. Levelemben arra kértem – a debreceni egyetemista a pécsit: küldjön a

könyvéből. Válasza mélyen érintett; nemcsak írt és küldött könyvéből, de sarkig kitárta a lelkét előttem, jogot adván messzemenő kapcsolatokra. Ez később gyümölcsözőtt is. Akkoriban indítottuk a *Tiszántúli Figyelőt*, mint afféle nemzedéklapot. Megkértem, legyen munkatársunk; boldogan vállalta; küldte is a verset, pedig ő már a *Nyugatnál* volt Baumgarten-díjjal a zsebében. Különös nosztalgiaja volt egy nemzedék-folyóirat megalapítása, mikor a *Figyelő* megszűnt: „*Vájon eléggé fejlettek vagyunk-e már ahhoz, hogy létezésünk a »harmadik nemzedék« lapjának létjogosultságát adna? Írj erről, mi a véleményed... Szeretnék már Veled találkozni, levélbelileg nem lehet igazán megbarátkozni.*” Készült Debrecenbe, de ez az útja elmaradt, Norvégiába utazott. Felhívott ekkor Pestre, a Park Szállóban találkoztunk.

Kézfogás után a cigaretta volt az első „kapcsolat”. Le se ültünk, nyújtotta a csomagocskát. Rengeteget dohányzott; étkezés közben, a fogások közt is rágyújtott. Jóval éjjel után váltunk el. Sok mindenről csevegtünk, egészen bizalmas dolgokról. Én verseit szövegszerűen ismertem, s mikor műhelytitkairól érdeklődtem, észrevettem, hogy ez zavarja. Mintha nem foglalkoznék verseivel azonkívül, hogy megírja őket. Azt meg, hogy „egyéniség” – visszautasította. Akkor vagyunk legteljesebb önmagunk, ha mások is vagyunk. Arra emlékszem, hogy meglepte galambszürke, vasalt öltözetem, ő egy papnövendéket várt, aki debreceni, és „már öt lépésről bűzlik”. Másnap nyakunkba vettük a várost mint afféle vidékiek, gyalog. Honoráriumai kellettek norvég útjára. Járunk a *Pesti Hírlap*nál, leültünk Schöpflin szűk cellájában a hencser szűrős rugóira.

* Néhányuk megjelent már az *Életünk* 1976. januári számában. Összeállításunk ezeket nem közli, kivéve az első kettőt.

Illés Endre a B. H.-nál fogadott, Sárközi György a *Válasz* nál. A *Nyugat*nál úgy mutatott be Gellértnek, mint aki már publikáltam a lapban. Így fűzte kapcsolataimat a pesti aszfalton, júliusi hőségben. Aztán a vendéglőt, cukrászdát, kocsmát látogatuk. Úgy evett, mint egy gyermek, mohón és feltűnően sokat, a legtarkább nyálánkságokból, mígnem jócskán nyakára hágtunk a honoráriumoknak.

Terveiről nemigen ír, inkább a készülő darabjaiból küld fragmentumokat. Izgatják a meddő időszakok. Olykor útra kel, rokonokat látogat, Törökországot, Bulgáriát járja, és Távol-Keletet. Ilyenkor telítődik, s utána jön az „elhagyatottság”: a termékenység ideje. Küldtem neki olykor primitív, ind, sumer, egyiptomi szövegeket. „*Nagyon hálás volnék – írta egyszer –, ha a GILGAMES szövegét meg tudnád szerezni németül vagy magyarul*”, ámde sem Ebeling, sem Ungnád német szövege nem volt meg a könyvtárakban. A benne rejtőző ősköltőt izgatják a primitívek tündéri, démoni lehetőségei. Egy nagy, kozmikus líra kibontakoztatása lebeg már előtte, aminek kísérletei meg is jelennek az ELY-

SIUM-ban, A FOGAK TORNÁCÁ-ban a negyvenes évek elején. A *VERS SZÜLETÉSE* című nagy esszéje voltaképp leszámolásféle eddigi esztétikai elveivel.

1946 decemberében egy politikai napilap, ürügyül használva HUSZADIK SZÁZADI FRESKÓ című remekét, megtámadja, „*deklasszált dzsentrifú*”-nak bélyegzi a hatalomra szomjas új irodalompolitika. A hallgatás évtizede következik, az Elnémított Múza költője egész nagyipari méretű műfordítói munkával tartja fenn magát. Csodálatosképpen mégis ekkor bontakozik ki költészete teljességében. Megmentőre talál feleségében, Károlyi Amyban, „*ős ismerősre*”. Otthonuk közös alkotóműhely lesz; a gondos feleség költőtárs is, aki számon tartja a napokat, órákat, emberi kapcsolatokat, olyan társ közelségében, ahol nappalok-éjszakák egybeérnek. Évek telnek, míg a gyermekversköltőt kezdik felfedezni benne. Egész nemzedék nő fel neve és költészete ismerete nélkül. Költői teljességének befogadása – úgy érzem – a távoljövő feladata lesz.

Kiss Tamás

WEÖRES SÁNDOR LEVELEI KISS TAMÁSHOZ

(Levél)

Nagyságos
Kiss Tamás
református theologus úrnak
Debrecen
Kollégium.

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé,
Vas megye.

Kedves Barátom,
nagy örömmel vettem soraidat. Lapodat a pécsi egyetemről késve küldték utánam ide a kis Vas megyei sárfészekbe, ahol ez idő szerint élek, így önhibámon kívül késve válaszolok.

Hálásan köszönöm a Tiszántúli Figyelőt. Tóth Árpád-tanulmányod nagyon tetszett, de újságod különben is majdnem kizárólag elsőrangú írásokat tartalmaz. Mennyire más egyetemi élet lehet ott Nálatok a „keresztény” városban, mint a „keresztény” Pécsen! A pécsi egyetemisták bizony nem irodalommal és irodalmi színvonalú folyóirat kiadásával foglalkoznak. Lapjuk, a „Hajnal” nótaszövegeket és kis pletykákat tartalmaz.

Végül köszönöm azt is, hogy kíváncsi vagy a könyvemre. Én is a Tiedre. Így azt ajánlanám, hogy vásárlás helyett cseréljünk. Verskötetemet levelemmel egyidejűleg küldöm, pénzt nem várok érte; ellenben várom, annál türelmetlenebbül, a Te versgyűjteményedet.

Hát, hogy én ki volnék? Kérlek szépen: huszonegy éves falusi fiú vagyok, egy évet egyetemistáskodtam, de erre a mostani félévre nem iratkoztam be. A jövő félévben valószínűleg folytatom a jogot. Addig címem a mostani. Huszonegy évemből legalább tizenötöt itt Csöngén magánközépiskoláskodtam, betegeskedtem, verseltem és unatkoztam keresztül: ez az egész élettörténetem.

Kedves Tőled, drága ismeretlen ismerősöm, hogy fölkerestél soraiddal. Kötetedet várja, sok sikert kíván és szeretettel ölel barátod

Weöres Sanyi.

Csönge, 1934. nov. 3.

„Tiszántúli Figyelő” – a debreceni fiatalok havi folyóirata 1934–1935-ben. – „*kíváncsi vagy a könyvemre*” – a HIDEG VAN Weöres Sándor első megjelent kötete 1934-ben. – „*a Te versgyűjteményedet*” – Kiss Tamás: SZEMBE A SZÉLLEL, 1934.

(Levél)

Nagyságos
Kiss Tamás
ref. theologus úrnak
Debrecen
Kollégium.

(Feladó:) Weöres Sándor, Szombathely,
Közkórház, főépület,
szemosztály, fdsz. 9. ajtó.

Kedves Öregem, ne haragudj túlságosan a Te új cimborádra, amiért illetlenebb a háromhetes foxterriernél. Már mióta elküldted nekem a könyvedet, és még meg se köszöntem, nem mintha nem tetszett volna! Ha körülményeim elmondom, azt hiszem, meg fogsz bocsátani. Mint már a boritékról megállapíthattad, a szombathelyi közkórházból írok, a szemészeti osztályról. Nincs szembajom, öt méterről el tudom olvasni a napilapok legapróbb betűit, csak éppen itt szállásoltak el. Egyre fokozódó ideges nyugtalanságom egy hónappal ezelőtt már tűrhetelenné vált, mindig azt hittem, hogy hát no ebben a szent pillanatban bolondulok meg, vagy ez már meg is történt, gondoltam – hát befeküdtem ide. Egy héttel ezelőtt még szét akart durranni a fejem, mint a szódás flakó, se írni, se olvasni nemigen tudtam, de most már jobban vagyok. A naponként kapott arsotonin-injekció hizlalt rajtam pár kilót, azonkívül brómot és le-dőrszöléseket kaptam, de főleg, azt hiszem, a kolostori elhagyatottság segít. Látogatók ritkán jönnek, csak az apácák néznek be hozzám. Karácsonyra hazautazom, talán addigra sikerül kivetkőzni a neuraszténiámból. Újév után alighanem a budai Park-szatóriumban folytatom a kúrát.

Ugye, az elmondottak után nem veszed zokon, hogy késve jelentkezem válaszzal? – A verseskönyvet és rólam írt kedves kritikádat hálásan köszönöm. Nekem igen tetszenek Kovács Imre versei is, a Tied pedig még jobban. Imre csendes, falusias, muskátliszerű egyéniség; kár, hogy majdnem minden versét valami nótaszöveg-hangulat lengi át. Imre centripetális természetű költőnek látszik, akit magához húz az irodalom egy meghatározott része, és aki azt a területet ritkán hagyja el (jelen esetben az érzelmi világ ez a bizonyos terület); Te meg inkább centrifugális vagy, nem szeretsz egy gondolat- és hangulatkörnél sokáig időzni, mindig frissebbet keresel. De mintha a gördülékenység, a rutin még gyöngé oldalad volna, úgy érzem; ez nem nagy baj, mert a rutin a legkönnyebben megszerezhető, de okvetlenül megszerezni való dolog. Részletes elemzést verseidről most sajnos nem küldhetek, mert könyved odahaza maradt Csöngén. Összes általam ismert verseid közül nekem a „Testvér”, „Haláltánc-ének” és „Esti ébredés” tetszett legjobban, meg egy Apollinaire-fordításod. Kár, hogy francia-fordításaidnál nem tartasz ki az eredeti szótagszámnál és eredeti ritmusnál. Úgy veszem észre, nem tudod, hogy a francia költészetben a néma „e” is szótagnak számít, bár a beszédben nem hangzik. A „Le ciel est si bleu” ritmusa pl. a következő:

„Le ciel est pardessus le toit
 U - | U - | U - | U - |
 si bleu, si calme!”
 U - | U - | U |

és így végig. Magyar ritmusa tehát ez:

„Az ég a háztető felett
 kéken mereng át.
 Egy fa a háztető felett
 himbálja lombját.”

Vannak sorok, mik a beszédben csak három szótagnak hangzanak („dusz-man teint”, „sant sza plaint”), de a versben öt szótagúnak számítanak („dou-ce-ment tein-te”, „chan-te sa plain-te”). Azt is figyelmedbe ajánlom, hogy az ilyesmi: „ciel”, „toit” egy szótag; összetett magánhangzó a magja, tehát hosszú szótag. – Ajánlom, szerezz egy francia verstant; nem lehet egy nyelv költészetét jól fordítani, ha ilyesmivel nincs teljesen tisztában az ember.

Látod, én szigorúbb kritikus vagyok, mint Te. Kedves Tőled, hogy a „Közlöny”-ben úgy agyondicsértél, mint még senki. Megvallom, én nehezebben dicsérek, mégpedig azért, mert a dicsérettől még senki se lett okosabb, a gáncsoktól és kifogásoktól ellenben sok esetben igen.

Kovács Imrét meleg barátsággal köszöntöm, és köszönöm neki a könyvetekbe írt dedikációját. Címe, ugye, ugyanaz, mint a Tied? mert ha majd hazamegyek karácsonykor a falumba, szeretnék neki a könyvemből küldeni viszonzásul és a régi barátság emlékére. Régen volt, mikor ebben a városban együtt jártuk az itteni reált, ő egy osztállyal följebb, mint én. Ő akkor eposzt írt Zápi ábrázolótanárról: „sej-haj, vetítsük a pontokat, a pontokat!” Én meg, kedvet kapva tőle, a szabadkézirajz-tanárról kezdtem eposzt írni. Az önképzőkörben riválisok voltunk: ő a konzervatív párt vezére volt, én meg a modernké, és nagy viták is dúltak a két párt közt.

Örülök, hogy Debrecenben jól érzed Magadat, mint írod; ritka ember, aki meg van elégedve azzal a várossal vagy faluval, hova munkaköre vagy sorsa köti. Csak az nem tetszik, hogy a szabadgondolkodás felé hajlasz, mert biz az nem fér össze a theológiával, és kell, hogy az embert ez előbb-utóbb vagy képmutatóvá, vagy megalkuvóvá tegye.

Hát összefirkáltam itt hetet-havat. Még egyszer kérek: ha esetleg haragudtál, úgy cselekedd ezután az ellenkezőjét. Írj, és most én is hamarabb írok, remélem, túljutottam a neurotikus nyugtalanságokon.

Legutóbbi versem:

Hollóhajú hajadon
hasalok a hasadon.

Melyhez hasonló jókat kíván és jó munkát és ölel

Weöres Sanyi.

Szombathely, 1934. dec. 15.

„*kedves kritikádat*” – Kiss Tamás kritikája Weöres Sándor HIDEG VAN című kötetéről. (*Közlöny*, Debrecen. 65. évf. 1934. 4. sz. 13–14. old.) – „*a régi barátság emlékére*” – Kovács Imre a szombathelyi reál gimnáziumban iskolatársa volt Weöres Sándornak.

(Levél)

Nagys. Kiss Tamás
ref. theologus úrnak
Kisújszállás
Mária Terézia krt. 71.

(Feladó:) Weöres S., Szombathely,
Kózkórház, főépület,
belgyógyászat 45. fdsz.

Öregem, megint csak késve írok. Ennek egyik oka, hogy általában sok levelet kapok, és így nem könnyű dolog valamennyire válaszolni: minden héten egy-két délutánt vagy estét levélírással szánok, és akkor elintézek 10-15 levelet egymás után. Másik ok, hogy néha kegyetlenül megunom a skribálást, és hónapokig irtózom a tolltól, mostanában is ilyenféleképpen vagyok.

Boldog ezerkilencszázharmincötöt, Öregem.

Kedves Tőled, hogy megküldted a fényképedet és küldtél verseket. Köszönöm. Majd e hó 15-e után, ha hazamentem, én is küldök fotográfiát, de most nem tudok, mert egy sincs itt velem. Mindhárom versed nagyon tetszik nekem, mintha valami fölszabadulásféle látszanék rajtuk. Itt-ott fülsértő ritmikai melléfogások vannak bennük, ezeket kedvem volna kijavítani. – Kívánságodra én is küldök verset; újabb írásaim eléggé impotensek, most éppen pihenő-periódusban vagyok, „nem jön az ihlet”; ilyenkor élvezem a műzsától kapott vakációt, és nagy gusztussal írok hülyénél hülyébb sorokat. Ilyeneket:

Esik a hó, esik a hó:
esik a sok H₂ O.

Vagy egy másik:

Vén taliga, tengelytelen,
rozzant pajta, pallóatlan,
három tehénnek hat szeme,
ami fehér, nem fekete.

No de elég ennyi ezekből. – Megkérlek egy szívességre. Ha visszakerülsz Debrecenbe, és találkozol Juhász Gézával vagy Kardos Pállal, légy szíves, kérdezd meg tőlük, hogy újabb verseskönyvemet kiadnák-e az Új Írók sorozatban, és ha igen, milyen feltevételek mellett és mikor?

Nem bírok most többet írni. Minden jót! ölel

Sanyi. 1935. I. 6.

Ímhol a legújabb versem. Ez még nem a végleges alakja, befejezése hiányzik, és különben is fogok még javítani rajt. Mi a kritikád róla?

Cím: egyelőre még nincs

Siralmas nekem
távol egeken
egymagamba lennem,
kis hangya-testtel
szétomló lelkem
morzsáit cipelnem.

Most a városban
élek egyedül
önmagamba zártan.
Megbomló lelkem,
mint lusta bagoly,
rikoltoz magában.

Zaj se böki át
a szobám falát,
nincs reggeli lárma,
csak egy gyárkémény
ásít vonítva
a nagy némaságba.

Párolgó lelkem
fátylas egeken
bandukol magában.
Testvérem nincsen
s távol van anyám,
én egyetlen társam.

A gyárkémények,
mint kényes kígyók,
sziszegnek a füstben.
Jöjjetek értem,
mert eltévedtem,
rossz madarat úztem.

Mindebből az I. és II. strófa 3-3 első sora, a III. strófa, a IV. strófa utolsó 3 sora végleges. Annyit már sejtek, hogy a testvérről és anyáról szóló részt át fogom tessékélni a „lusta bagoly” helyére. – Látod, ilyen suszter vagyok én.

Üdv! WS.

1935. I. 8.

„az Új Írók sorozatban” – Új Írók könyvsorozat. Szerkesztik: Juhász Géza és Kardos László, Debrecen. E sorozatba ajánlotta A KŐ ÉS AZ EMBER című kötetét kiadásra. A sorozatban tizenkét vékony kötet látott napvilágot (szerzői sorrendben: Kodolányi János, Szabó Pál, Kassák Lajos, Illyés Gyula, Török Sophie, Németh László, Sárközi György, Szabó Lőrinc, Hankiss János, Dallos Sándor, Gulyás Pál és Gelléri Andor Endre voltak). – „*Imhol a legújabb versem*” – a levélben még cím nélkül elküldött versből lett a HEGEDŰ-PARTÍTA második része, némi szövegmódosulásokkal.

(Képeslap)

Ngs. Kiss Tamás
ref. theol. úrnak
Debrecen
Kollégium.

Tamáskám,
megint Pesten ténfergek. Ne haragudj, hogy még nem írtam, folyton utaznom kell ide-oda.

Ölel

Weöres Sanyi.

(Postabélyeg kelte: 1935. márc. 12.)

(Levelezőlap)

Ngs. Kiss Tamás
ref. theologus
Debrecen
Kollégium.

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé,
Vas m.

Tamáskám, köszönöm lapodat. A napokban érkezem haza; májusban megint nyakamba akarom venni az országot, és szeretnék ellátogatni Felétek is. – Juhász Gézának írtam a leendő kötetem dolgában; mivelhogy nem válaszolt, kérlek, alkalomadtán kérdezd meg tőle, hogy mi a válasza. – Mi van újságaitokkal? Hold-versem megjelent-e már, vagy mikor jön? – Kovács Imrének légy szíves átadni meleg üdvözetemet. – Ölel

Sanyi. 35. IV. 8.

Itt most volt képviselő-választás; a falu egész lakossága ezen veszekszik. Nálatok is akkora zűrzavart okozott?

„*Hold-versem megjelent-e már...?*” – a JÁTÉK A HOLDDAL című verséről van szó.

(Képeslap)

Ngs. Kiss Tamás
ref. theol. úrnak
Debrecen
Kollégium.

Tamáskám, köszönöm leveledet. A napokban akarok érdemlegesen levélileg válaszolni; most nem írhatok levelet, mert Tatay Sanyival gyalogosan nomadizálunk a Bakonyban. Ölel

Weöres Sanyi 1935. V. 9.

Melegen üdvözöllek:

Tatay Sándor

(Képeslap)

Nagys.
Kiss Tamás
ref. theol. úrnak
Debrecen
Kollégium.

Kedves Tamáskám,
júl. 2-án Pestre megyek, és 5-én utazom tovább Norvégiába. Ha van kedved följönni Pestre, találkozhatnánk. Vagy a Park-szállóban fogok lakni (szemben a Keleti p.u.-val), vagy ha nem, úgy a Park portása megadja a címemet. Alkalmas-e, ha este 8-kor a Park-kávéházban találkoznánk, 3-án?

Írj Csöngére. Ölel Sanyi.

(Képeslap)

Ngs. Kiss Tamás
ref. theol. úrnak
Kisújszállás
Mária Terézia krt. 71.
Ungarn

Ölel a Nordkapról

1935. júl. 15.

Weöres Sanyi.

(Levél)

Nagyságos
Kiss Tamás
ref. theol. úrnak
Kisújszállás
Mária Terézia krt.
(Vagy: Debrecen, Kollégium)

(Feladó:) Weöres Sándor, Pécs,
Ágoston u. 5.

Tamáskám, örömmel hallok, hogy e hónapban kijöttök az első számmal, és hogy Jékely és Makkai is csatlakoztak. A napokban írok Tataynak és Takátsnak, hogy küldjenek kéziratot Gáspár Gyula címére (a napokban kaptam tőle lapot és címét).

Az első szám tartalma, ahogy fölsoroltad, úgy hiszem, elég jó lesz. Nem tudom, mik lehetnek az általad említett „nem tetsző dolgok” ezzel a lappal kapcsolatban; kérlek, írdj erről világosabban. – Két szép versedet köszönöm.

Ha az első számban akartok verset közölni tőlem, akkor (föltéve, ha sok a helyetek) azt ajánlanám, közöljétek az „Üres szobá”-t, ez ugyanis, 3 strófáját kivéve, lapban nem jelent meg. Külön beküldeni, úgy hiszem, nem kell, hiszen a kötetemből átvehetitek. Ha a hely kevesebb, akkor ajánlom a „Fülzúgás”, „Elalvás előtt” és „Vidéki állomás” c. verseket, ezek se jelentek meg újságban. A mellékelt Franz Werfel-fordításokat ne közöljétek az első számban, ha lehet, mert látom, hogy már úgysis van egy Horatius- és egy Catullus-fordítás. Gáspár azt akarja, hogy küldjek kritikát Vas és Radnóti új kötetéről, de ezt azért nem tudom megtenni, mert a két könyvet akkor újra át kéne olvasnom, és egyik sincs kéznél: Csöngén megvannak nekem, de Pécssett vagyok, betegségem miatt nem utazhattam haza az ünnepekre. Dec. 23-án keltezett és Csöngégre küldött leveledet is csak a napokban küldték utánam.

Kérdéseidre válaszolva: Hogy kik kapnak Baumgarten-díjat, azt nem tudom, de állítólag nekem is van rá esélyem. – A „spiritual song” az amerikai keresztény négerrek vallásos éneke, a néger rabszolgaság idején fejlődött ki; őskeresztény és primitív néger motívumok furcsa keveredése; a dzsessz őse. A szövegek angol nyelvűek, négeres dialektus. A „Kő és ember”-t („Dere’ s no hidin place down dere”) fordítottam, de szerkezetileg és ritmikailag kiéleztem és átalakítottam, úgy, hogy az eredeti dallamot nem lehetne énekelni rá. – Nem tudom, hogy érted, hogy írjak az „Üres szobá”-ról. Milyen szempontból? Alapgondolata, hogy a testi-emberi élet átmeneti állapot; az emberiség, az egy-ember és minden cselekvésünk „üres szobától az üres szobáig” halad, ismeretlen nyugvóponttól ismeretlen nyugvópontig. Kiindulok a jelen pillanatból, az akkori jelenből, amikor a vers fogantatott, egy álmatlan éjszakán; aztán egy szerelmi história kerül sorra, némi humorral, mi hol érzelmességre, hol durvaságra hajlik; majd a coitus, mely előtt a nemtelen állapot és a sexuális állapot egy pillanatban egybeesik, tehát a megtett út értéke zéró („az ég s a föld kétoldalt rámszakadtak”); közben mindennek az átmenetisége hangsúlyozódik, végül elérkezem oda, hogy ez az örök átmenetiség kényelmetlen, jobb nem lenni, mint lenni, tehát látszólagos bűn a gyermeknemzés; az utolsó strófában pedig optimisztikusabb hang csendül, az utolsó ítéletről és a leendő nem-testi emberről. Közben szó van arról is, hogy az állatfajtáknál a szelekció érvényesül, a fajerősítő tényező; az ember a szeretet törvényével elvágta a szelekció útját, tehát nyilván a faj elpusztítása és egy magasabb létforma felé halad.

Boldog Újvévet! Ölel

Sanyi.

1936. jan. 8.

„Ha a hely kevesebb...” – A KŐ ÉS AZ EMBER, ELALVÁS ELŐTT, VIDÉKI ÁLLOMÁS című verseit közölték.

(Zárt levelezőlap)

Nagyságos
Kiss Tamás
ref. theologus úrnak
Kisújszállás
Mária Terézia krt. 71.

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé
Vas megye.

Kedves Öregem,
lapodat megkaptam, köszönöm, és postafordultával válaszolok. Engem a katonaság július 2-ára beszólit Szombathelyre, így, sajnos, pesti utam késedelmet szenved. De remélem, hogy nem sokkal. Megadtad pesti címedet; majd ide értesíteni foglak, hogy mikor mehetek. Remélem, még Budapesten foglak találni. – Ölel és minden jót kíván barátod

Sanyi.

Csőngé, 1936. jún. 26.

(Képeslap)

Nagys.
Kiss Tamás
ref. segédlelkész úr
Álmosd, Bihar m.
Hungary, Europe

Sokszor ölel a forró Délkeletáziából

Weöres Sanyi.

Manila, 1937. febr. 7.

(Levél)

Nagyságos Kiss Tamás
ref. s. lelkész úrnak, író
Kisújszállás

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé,
Vas m.

Kedves Tamásom!

Köszönöm szép kötetedet. És köszönöm, hogy egy verset nekem is dedikáltál. Nagy tehetség vagy, öröm olvasni minden sorodat. Legszebb tán a „Kihűlő táj”, a „Kunsági elégia”, a spirituálé, meg a temető-ciklus.

Nekem is most jelent meg az új kötetem, és ezzel a levéllel egyidejűleg küldöm címedre. Írd meg, hogy megkaptad-e.

Nemsokára elküldetem vagy elküldöm címedre egy fiatal szombathelyi költőnő kötetét. Személyesen nem ismerem az illetőt; de tudom, hogy eléggé magányos és elszigetelt, mint Te. Amellett nagy tehetség, és sokra viszi majd (mint Te). Esetleg lépjetek érintkezésbe. – Boldog újévet! Ölel barátod

Sanyi.

1938. dec. 29.

„egy verset nekem is dedikáltál” – a RÉGI REGGELEK című Kiss Tamás-kötet CIVAKODÓ KOLDUSOK című verse. – „egy fiatal szombathelyi költő” – Gazdag Erzsi: ÜVEGCSENGŐ.

(Levél)

Nagyságos
Kiss Tamás
ref. lelkész úrnak
Kisújszállás

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé,
Vas megye.

Kedves Tamásom!

Megkaptam szíves leveledet, köszönöm. Kérded, mit csinálok? Csöngén éldegélek, az egyetemi négy évemet már lehallgattam, most a doktori disszertációmát csinálom lassú piszmogással és szuszogással. Ha bevégeztem, akkor doktorálok, aztán majd a fene tudja mihez kezdek.

Jó lenne, ha erre a vidékre kerülnél prédikátornak. Sajnos itt a ref. eklézsia kevés; túlnyomóan katolikus és evangélikus vidék ez. Az én falum 80%-ban evangélikus, én is az vagyok.

Előbbi leveletem megkaptad? Soraidból csak azt látom, hogy könyvem megérkezett. – Mit szólsz Gazdag Erzsi könyvéhez? Esetleg írnál róla kritikát valahová? – Ha Pável Guszti bácsival érintkezésbe lépsz, sokféle dunántúli kapcsolatot szerezhetsz.

Hová dolgozol mostanában? Mit művelsz? mik a terveid? – Sajnos, nekem nem sok tervem lehet egyelőre, nem sok mondanivalóm van magamról. Néha összeütök egy-egy verset, cikket, disszertációrészletet, egyébként alig teszek valamit. Könyvem megjelenése óta csak egy verset gyártottam, de ez legalább hosszabb lélegzetű dolog. 150 soros elbeszélő költemény, és egyik nap megírtam, másik nap kicsiszoltam.

Mejhez hasolló lyókat kíván, leveledet várja és szeretettel ölel hű barátod

Sanyi.

Csöngé, 1939. jan. 20.

„150 soros elbeszélő költemény” – az említett versnek nincs nyoma.

(Levelezőlap)

Nagys.
Kiss Tamás
ref. lelkész, író
úrnak
Kisújszállás

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngé,
Vas megye.

Kedves Tamásom!

Megbocsáss, hogy csak most írok, és most is ilyen röviden. Oka, hogy novemberben kell letennem az utolsó szigorlatomat, és sokat kell tanulnom.

„A vers születése” címmel megjelent a doktori disszertációm. Szeretném megküldeni Neked. Ha eljut Hozzád ez a levél, kérlek, írd meg, hogy hol vagy mostanában, milyen címre küldjem a nyomtatványt.

Ölel barátod

Sanyi.

Csöngé, 1939. okt. 31.

(Levelezőlap)

Nagyságos
Kiss Tamás
ref. lelkész úr
Váncsod
Bihar megye.

(Feladó:) Weöres S., Budapest VI.
Izabella u. 65. IV. 2.

Édes Tamásom!

Régóta akarok írni szép hosszú levelet, de sose jutok hozzá, hát írok így röviden. Gratulálok a *Nyugat*-ban megjelent szép Tompa-tanulmányodhoz, úgy tudom, a honoráriumot már megküldték. – Nagyon köszönöm a két gyerekírást; a cicanevelés különösen érdekes, ezért végtelenül hálás vagyok, álmomban sem kívánnék különb gyerekzöveget. – Babitsot közben megint operálták, sikerült a műtét; de a fényképet persze ilyen körülmények között nem íráthattam alá. Mihelyt az aláírást megszerzem, küldöm a fényképet. – Ha lehet, gyere Pestre hosszabb időre. Megbocsáss csúf késedelmemért; ölel régi barátod

Sanyi.

(Postabélyegző kelte: 1940. dec. 7.)

„*szép Tompa-tanulmányod*” – Kiss Tamás: A SZENVEDŐ TOMPA MIHÁLY. *Nyugat*, 1940. 33. évf. 12. sz. 568–573. old. – „*a cicanevelés különösen érdekes*” – Korda Piroska: ÁRVA CICÁT ÍGY KELL NEVELNI című írása. – *Megjegyzés*: 1942–1947 között – emlékezetem szerint a levelezésünk szünetelt. Én Nagyváradra kerültem tanárnak. Weöres Sándor Budapesten könyvtárnokoskodott, gyakrabban találkozhattunk. Másrészt a háború, hadműveletek, majd a határzár, egymás hollétének bizonytalansága akadályozták a levélbeli kapcsolatot.

(Levél)

Kiss Tamás
úrnak
Kisújszállás
Körút 71.

(Feladó:) Weöres Sándor, Csöngye,
Vas m.

Kedves Tamáskám,

jólesik, hogy végre Rólad is hírt kaptam. Megbocsáss, hogy csak most válaszolhatok: kártyád jókora késéssel jutott a kezemhez, mert bolyongtam szerte a Dunántúlon, és nem volt állandó címem, ahová soraidat utánam küldjék.

Sajnos a köteteimből nem tudok küldeni. Nálam is szétszóródtak, vagy részben már előbb kifogytak. – Nadányi Zoltán pesti címét kérdezed; nem tudom, minthogy őt személyesen nem is ismerem még. De ha „A reggel” szerkesztőségébe írsz (Bp. V. Bajcsy-Zsilinszky út 78.), ott megkapja leveledet; vagy onnan megtudhatod a címét.

Én régóta hontalan vándoréletet élek, de május 20-tól kezdve a székesfehérvári múzeumban fogok dolgozni. Ha arra jársz, remélem, felkeresel. Címem máj. 20-tól kezdve: Székesfehérvár, Múzeum.

Minden jót kíván és ölel barátod

Sanyi.

Csöngye, 1947. máj. 7.

(Levél)

Kiss Tamás
író, tanár
Debrecen
Garay u. 36.

(Feladó:) Weöres Sándor, Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,
jólesik, hogy felkerestél leveleddel és szép Csokonai-könyveddel. Gyakran gondolkodom Rád én is. Ha Pesten jársz, kérlek, keress fel, telefonszámom 351-838. Ha esetleg Debrecenbe vetődöm, ahol még soha életemben nem jártam, meglátogatlak. De gondolom, hogy Te előbb jutsz ide, mint én oda.

Köszönöm, hogy az „Alföld” számára kéziratot vársz. Feleségemnek néhány igen szép versét küldhetem, saját írásaim közül pedig hindu fordításokat. Kérnélek, értesíts, hogy mit tudtok felhasználni belőle.

Említett versköteted, remélem, megjelenik, és kíváncsian várom. A Weöres házaspár egyelőre csemetéidnek tud olvasmányt küldeni.

Tamáskám, Téged is sokszor öllelek és ismeretlenül családodat is. Minden jót kíván régi barátsággal

Sanyi.

1955. dec. 1.

Köszönjük a kedves megemlékezést, a szép könyvet, s szeretettel üdvözlöm kedves családjával együtt

Weöres Sándorné

„szép Csokonai-könyved” – Kiss Tamás: HAJNAL HASAD. Magvető, 1955. – *„egyelőre csemetéidnek tud olvasmányt küldeni”* – Weöres Sándor BÓBITA és Károlyi Amy TIK-TAK című könyvei.

(Levél)

Kiss Tamás
író
Debrecen
Garay u. 26.

(Feladó:) Weöres Sándor, Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,
szép karácsonyt és boldog újévet kívánok Mindnyájatoknak.
Köszönöm leveledet. Jólesik, hogy Amy versei és az én hindu fordításaim esetleg közlésre kerülhetnek folyóiratokban. – Sajnálom, hogy az „Üres szoba” másolatát egyelőre még nem tudom elküldeni, lévén a vers 160 sor, szabadidőm pedig csak fél sor vagy annyi se. De majd nekilátok az óriási másolásnak. – Még inkább sajnálom, hogy a köteteimből nem tudok küldeni; nekem egyetlenegy sincsen meg közülük, feleségemnek is csak némelyik, egy példányban. Nem gondoltam, hogy még valaha szükség lenne effélére. Néhány újabb rövid versemet itt küldöm, kérve, hogy fogadd szívesen. Nem hiszem, hogy megjelenésre alkalmasak volnának, ezért nem mint szerkesztőnek, hanem mint régi jó barátoknak küldöm Neked; de ha találsz köztük közölhetőt, annál jobb.

Mikor jössz Pestre, mikor látlak? Jó egészséget kíván és ölel szeretettel

Sanyi.

1955. dec. 20.

Boldog ünnepeket kíván az egész Kiss családnak

Károlyi Amy.

„ha találsz köztük közölhetőt” – Kiss Tamás ekkoriban az *Alföld* versrovatát szerkesztette.

(Levelezőlap)

Kiss Tamás
író
Debrecen
Garay u. 26.

(Feladó:) Weöres Sándor, Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám, örülök, hogy Pestre jössz. 27-én délután várunk. Ha más időben jönnél, értesíts telefonon (házi számunk 351-838) vagy levélben. – Köszönöm, hogy Amy versei és hindu fordításaim megjelennek. A honoráriumot, 304 forintot már megkaptam, és hálám a gyors intézkedésért; az Alföld új száma még nem érkezett meg, de lehet, hogy holnap, holnapután az is itt lesz. Hogy a jegyzet kimaradt, nem baj. – A viszontlátásig is barátsággal, szeretettel vár és ölel

Sanyi. 1956. febr. 22.
Feleségednek kézcsók.

Kedves Tamás, örömmel várjuk ebédre vagy vacsorára, csak tudjuk, mikor jön.

Amy.

(Levél)

Kiss Tamás
költő úrnak
Debrecen
Garai u. 26.

Küldi: Weöres S., Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,

köszönöm leveledet, és ne haragudj, hogy idáig nem jelentkeztem. Mint Pesten jártodban láthattad, sokféle gondom-bajom volt, amiket komolyabban vettem, mint kellett volna. Azok a bajok azóta elmúltak, és jöttek helyette más szűnyogok, elefántnak nézhetők. – Most Amy betegeskedik, de mégis remélem, hogy tavasszal eljutunk Debrecenbe. Ha Te Pesten jársz, kérlek, látogass meg bennünket.

Itt küldök nagy csomó verset. Közülük megjelent (régén, és más variációban): *Álló alak, Stella, Manók, Holdas könyv, Kerti szék*. A többi még nem jelent meg.

Beney Zsuzsának volna egy kérése. Egy verse (*Alkestis*) más címmel jelent meg Nálatok. Kéri, hogy a legközelebbi számban egy jegyzetben említsétek meg az eredeti címet. Azt hiszem, nem túl nagy kívánság részéről, ha számára ez fontos.

Minden jót, Tamáskám! Ölel hálás régi barátod

Sanyi.

Bpest, 1964. I. 27.

Példányok, honorárium rendben megérkeztek, köszönöm!

„jöttek helyette más szűnyogok, elefántnak nézhető” – a TÚZKÚT című verseskönyve körüli bajokra utal, mely 1964-ben egyszerre jelent meg Budapesten és Párizsban. – „Küldök nagy csomó verset” – ÁLLÓ ALAK, MANÓK, STELLA, KERTI SZÉK, NÉGYSOROS, A BELSŐ VÉGTELEN, AZ AKASZTOTT ISTEN, SUHANÁS A HEGEDÚKÖN, A TERROR, TENEBRAC, METROPOLIS, MAGNA MERETRIX, ŐSANYA SZÓL IVADÉKAIHOZ, A FELÁLDOZOTT VIRÁG, ALIG MOZDÍTOD AJKAD, AZ IMÁDOTT.

(Levél)

Kiss Tamás költő,
szerkesztő úrnak
Debrecen
Garai u. 26.

Küldi: Weöres S., Budapest, II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,

Nagyon megörültünk a szép fényképeknek, hálásan köszönöm! A Csokonai-sírnál készülték is jók, de a törött ismeretlen sírkő fotója megdöbbentően mély hangulatú.

Szégyellem, hogy csak most köszönöm meg, hogy megmutattad nekünk Debrecent, ezt a nagy múltú, nagy tudományú, ma is eleven, viruló várost. Azóta 10 napot töltötünk Kiebben: ha ott is otthonosan mozogtam, ezt részben Debrecennek köszönhettem, mert van valami rokonság a kettő közt. Mindegyik nagy bölcs tengeribika a szárazföldi óceán közepén.

Lillának kézcsók. Minden jót kíván és hálás szeretettel gondol Rád, ölel

Sanyi.

Kedves Tamás, Lilla,

két héten belül kétszer is átutaztunk Debrecenen: Kiebbe és vissza. Kitűnőek a fotók. Élők és holtak. Csokonai szomszédnője, mint valami derengő, sások közötti Ophelia. Tamás megkapja érte a rózsadombi nagydíjat!

Szeretettel gondol Rátok Amy.

(1964. június 15.)

„megmutattad nekünk Debrecent” – Weöres Sándor és Károlyi Amy 1964 áprilisának közepén napokat töltött Debrecenben, Kiss Tamásék vendégeként.

(Levél)

Kiss Tamás
szerkesztő úrnak
Debrecen
„Alföld” szerkesztősége
Vörös Hadsereg útja 42–48. IV. 420.

Kedves Tamáskám,

itt küldöm egy tehetséges (és elszigetelt) költőnő verseit. Pálos Rozitának hívják, kb. 26–30 éves, tanítónő. Néhány verse a pécsi Jelenkorban jelent meg. Címe: Bakony-szombathely, Komárom megye.

Kérlek, ha lehet, közöljeteK tőle, hiszen, azt hiszem, szép meleg tónusa, dallama és gazdag képvilága van. – Verseit most tudta és megkérdezése nélkül küldöm, de pozitív válasZod esetén értesítem.

Lillának kézcsók. Ölel hálás régi barátod

Sanyi.

Bpest, 1964. szept. 9.

Mindig szeretettel gondol mindkettőtökre

Amy.

(Levél)

Kiss Tamás költőnek
Debrecen
Garai u. 26.

Küldi: Weöres S., Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,

köszönöm a szép költeményt. Határozott vonalú, vázlatos, erős írás, acélos szerkezete és zengése van. Nagyon örülök neki. Jó lenne, ha megjelenhetne, akár az én nevem említésével, akár anélkül, hiszen a vers önmagában szép és lényeges.

Köszönöm, hogy Pálos Rozita verseiből négyet közlésre szánsz, örülök, hogy Neked is tetszik. Ezzel a levéllel egyidejűleg értesítem őt; utólagos szíves engedelmed reményében címedet megírom, hogy megköszönhesse.

Simon Zoltánt szeretettel és köszönettel üdvözlöm ismeretlenül is. Gondolkodó, küzdelmes írása túlmutat az asztalosműhelyen, ahol dolgozik, bár egyelőre Szabolcsi Miklós szempontjait ismétli kevésbé logikusan és kevésbé élesen. De az önálló koncepció lehetősége is megvan benne.

Itt küldök verseket. Most csak kettőt találtam a fiókban, harmadikat e levél írását félbeszakítva írtam Neked, kérve, hogy fogadd szeretettel.

Minden jót Mindnyájatoknak! Lillának kézcsók, csemetéiteket ölelem, és Téged is, régi barátod,

Sanyi.

Bpest, 1964. szept. 20.

IMPROMPTU

Kiss Tamásnak.

*Ahol a virágok
csöndben
kísérik a lepkék nászmenetét,
most hallgat a szél,
s a rétről kimeredő
tompá tarkaságú kő
a menny kékjének válaszol.
Kislányok kergetőzésére való
a hely és az idő;
kár, hogy az elszabadult gondolat
nem torpan meg a patak*

*rezgő fonalaiban
s a zombékos kiöntés
hinár-füleiben,
hanem mint az elszabadult ló
vágat, maga se tudja hova.*

„*Impromptu*” – a mindmáig kiadatlan vers itt jelenik meg először.

(Levél)

Kiss Tamás költő
Debrecen
Garai u. 26.

Kedves Tamáskám,
megbocsáss, hogy ilyen bitangul késedelmesen válaszolok. Gyászodban fogadd mindkettőnk részvétét.

A debreceni egyetemi KISZ meghívására ápr. 28-ikán vagy 29-ikén városodba érkezem, Amyval együtt. Remélem, Tamáskám, lesz módunk együttlétre, beszélgetésre. A remélhető találkozásig is ölel régi barátod

Sanyi.

Bp. 1966. IV. 16.

Drága Tamásunk,
bizony szomorú dolog, hogy kedves kicsi Mamádat már nem találjuk Nálatok. – Fogadd érkezésünk előtt hírnökként verskötetemet, s ha szívedhez, májadhoz, agyadhoz, egyszerűen összes belső részeidhez szól, írj róla.

Lillácskával együtt ezer üdvözet, ölelés

Amy.

(Levél)

Kiss Tamás költő
Debrecen
Garai u. 26.

Kedves Lilla és Tamás,
kérlek Benneteket, fogadjátok szeretettel kitűnő svájcinémet költő barátunkat, Robert Stauffert. A viszontlátásig is ölel mindnyájatokat

Weöres Sanyi.

Bpest, 1968. júl. 28.

Harmadik gyermeketeknek nem fogadnátok el Robertet?

Sok-sok ölelés – Amy

(Címe:) Robert Stauffer
Nyári Egyetem
Debrecen 10
Egyetem tér

Bagatell

Kiss Tamásnak, e vers megőrzésének,
szerepével, Weöres Sanyi.

A vers keletkezése (talán) 1931, vagy 32.
Most Mátraháza-magyunk, 1972. nov. 9.

*

Madarat fogtam, megsimogattam
és elpusztult a kerem alatt.

Cukrot akartam adni a gyerekeknek,
de nem várta meg, elszaladt.

Szeretek egy lányt, tetszik neki,
a hiúságát legyeregeti.

Henyjélek, mások dolgoznak helyettem,
szivemben ezer sáská hegedül.

Van ágyam, pénzem, ételém,
s egyedül vagyok, egyedül.

„*Bagatell*” – a megőrzött vers Weöres Sándor: EGYBEGYŰJTÖTT ÍRÁSOK I. kötetében IMPROMPTU címmel jelent meg.

(Levél)

Kiss Tamás
költő
Debrecen
Garai u. 26.

(Feladó:) Károlyi – Weöres, Budapest II.
Törökvész út 3/C.

1973. II. 2.

Kedves Tamáskám,
gratulálok Amy kötetéről írottakhoz, kitűnő, nem csak a költő világnézetével foglalkozol, hanem a versekkel mint tárgyakkal is, egészen a formai vonásokig. Köszönöm, hogy két régi versemet újra átadtad nekem. Egyik azóta az „És”-ben meg is jelent, talán a másik is helyet talál valahol. – Meg is feledkeztem róluk, de most rájuk ismeretem újra.

Tamáskám, hogy s mint vagytok? Ha Pestre jössz, találkozzunk, ne csak két sietés közt, mint a múltkor, hanem látogass meg bennünket. Lillának kézcsók, a gyerekeket ölelem. Köszönettel, régi barátsággal,

Sanyi –

Drága Tamásunk,
köszönöm a nagy munkát, amit könyvemmel okoztam Neked. Tanulmányod egyszerre szubjektív és objektív is. Szubjektív beleérzéssel közelíted meg a verseket, s amit tapasztalsz, objektív érvénnyel fejezed ki. Egy kis géphibára figyelmeztetnélek: az utolsó előtti oldalon a *Futurum* vers első sora: *Nekem csak a* a gépelésben véletlenül *nemcsak a* került. – Névjegyzékünk eleven szereplői vagytok, csak egy kicsit zsúfolt az életünk, s már több mint egy hónapja csigolyaügyekkel bajoskodom, ami vizsgálattal, kezeléssel és rossz közérzettel jár olykor. Tamáskám, mindig szívesen látott vendégeink vagytok a Törökvész úton, s ha Isten adja, a másik úton is.

Sok szeretettel ölel Lillával, pici famíliáddal együtt

Amy.

MIKOR KUGLIZUNK MEGINT?

„*két régi versemet újra átadtad nekem*” – az egyik a BAGATELL (I. főt), a másik a TÁRGYAK BESZÉLGETÉSE, amelyet Kiss Tamásnak dedikálva vett föl egybegyűjtött írásai első kötetébe. – „*a másik úton is*” – Weöresék akkoriban épülő családi háza a Muraközi út 10/a alatt. – „*Mikor kuglizunk megint?*” – a mátraházi akadémiai üdülőben levő orosz kuglira utal.

(Levél)

Kiss Tamás költő
4026 Debrecen
Garay u. 26.

Küldi: Weöres S., Budapest II.
Törökvész út 3/C.

Kedves Tamáskám,
köszönöm leveled. Sajnálattal olvasom, hogy Téged is derékfájás kínoz, mint Amyt gerincfájás. Nem kéne-e nyáron Hévízen pár hetet töltenünk?

Köszönöm, hogy az Alföldben írsz rólam. Új verset most nem tudok küldeni, de van néhány régi kiadatlan. Például amit Te őriztél meg: „a fejsze, a tönk s a nyél”. Azt hiszem, 1931-ből vagy 32-ből ered. Ezt ajánlanám, s melléje válogass a még régiebbekből, győri diákkoriakból: ezeket itt küldöm.

Most 3 hétre Svédországba utazunk, máj. 25 körül újra Pesten leszünk.

Lillának kézcsók, a gyerekeket ölelem. Jó egészséget, minden jót! Tamáskám,

ölel Sanyi.

Bpest, 1973. IV. 29.

Kedves Tamásunk, Lillánk,

Mit szólnátok együttes hévízi kúrához? Gondoljátok meg, s akkor próbálnánk a füredi fő-fő idegenforgalmár útján szobát szerezni, vagy esetleg Ti tudtok valami alkalmas hévízi szállást?!

Szeretettel ölel mindkettő + kettőtöket

Amy.

(Mellékelve: Kis versek 1930-ból.

Nyolc vers az Alföld 1973. júliusi számába.)

„az Alföldben írsz rólam” – a költő 60. születésnapjára írt tanulmány.

(Képeslap)

Kiss Tamáséknak

Debrecen

Garay u. 4.

Tamáskám, köszönöm az igazán nagyon szép emlékezést az Alföldben. Most Kőszeg mellett, Bozsokon nyaralunk a Vas megyei tanácsi üdülőben. Mátrai lapotokat még Pesten kaptuk. Csókol Mindnyájatokat

Weöres Sanyi.

1973. VII. 24.

Tamáskám, Lillám, bensőséges szép tanulmányod nagyon megörvendeztetett. Szeretettel gondol Rátok a viszontlátásig

Amy.

(Levél)

Kiss Tamás

író, tanár

Debrecen

Garay u. 4.

Küldi: Weöres S., Budapest II.

Törökvész út 3/C.

Bpest, 1973. II. 23.

Kedves Tamáskám,

kéréssel fordulok Hozzád. A Magvető Könyvkiadó tervezi, hogy kétkötetes „Egybegyűjtött írások” munkámat három kötetre bővítve újra kiadja. A harmadik kötetbe mind új anyag kerül, dráma, vers, próza vegyesen.

A két régi kötet is bővül néhány kiadatlan régi verssel. Kérésem ezzel kapcsolatos.

Tamáskám, „a fejsze, a tönk s a nyél”, „alszol te is, komé” versemet egyedül Te őrizted meg, egyszer oda is adtad nekem. Csak sajnós, nem találom! Hát ezt szeretném, ha mennél előbb megküldenéd nekem újra. Szégyellem, hogy másodszor fárászta-lak vele.

Március második felében, remélem, találkozunk Debrecenben. Bodáné Judit meg-hívott bennünket. Azt hiszem, márc. 22., ha jól emlékszem. Ti bizonyosan tudjátok, frissítsd fel rokkant memóriámat.

Lillának kézcsók. Fiad-lányod csókoltatom. Ölel régi 60 éves ifjú barátod

Sanyi.

A kötetrendezéssel kapcsolatos az is, hogy vázlataim közt megtaláltam Fehér Gáborról szóló versemet. Itt küldöm az „Alföld” részére. Talán írnátok hozzá valamit, felfrissítve a nyíregyházi író-tanár emlékét. Írnál róla? Úgy tudom, Te is ismerted. Ölel és jó egészséget kíván

Sándor.

Kedves Tamás, Lilla,

bolond toronyvárosból (= Pestről) köszöntelek Benneteket, talán tifelétek mégis nyu-godalmasabb, vagy nem?

Szeretettel ölel Benneteket

Amy.

(Képeslap)

Kiss Tamás

költő

4026 Debrecen

Garay u. 26.

1973. III. 4.

Kedves Tamáskám,

köszönöm a fejsze-verset, már be is raktam a gyűjteménybe. Ha megengeded, Neked ajánlva.

Csókol Benneteket hálás

Sanyid.

Csókol mindnyájatokat

Amy.

(Képeslap)

Kiss Tamás úrnak

és kedves feleségének

Debrecen

Garay u. 29.

Kedves Tamásunk, Lillánk. Újra a Mátrában, csak kuglipartner nélkül!

Szeretettel ölel mindnégyeteket

Károlyi Amy

(Új címünk: II. Muraközi u. 10/a. Tel. 357-235)

Tamáskám,
ölel mindnyájakat

Sanyi

1974. nov. 21.

(Képeslap)

Kiss Tamás
költőnek
Debrecen
Garay u. 26.

Kedves Tamáskám,
köszönöm tanulmánykötetedet. Rólam írt emlékezésed olyan friss, mint hajdani kamaskorunk. A Nadányi-tanulmánynak nagyon örülök, egy nagy költő első méltó megbecsülése! Ölel

W(eöres) Sanyi.

Tamáskám, látom, használod az idődet! A Gulyás és Móricz remek. Nagyon örültünk neki. Lilláddal együtt ölelünk:

Amy

1975. XI. 21.

„köszönöm tanulmányköteted” – Kiss Tamás ÁRKÁDIÁBAN ÉLTÜNK című könyve.

(Levél)

Kiss Tamás
Debrecen
Garai u. 26.
4026

(Feladó:) Weöres S., Budapest II.
Muraközi u. 10/a
1025

Budapest, 1983. III. 14.

Kedves Tamáskám,
köszönöm leveledet. Örülök, ha a régi és helyenként érdekes levelek megjelennek.

A „Párbeszéd a méretlenről” című vers megjelent, csak más címmel. A VI. szimfónia befejező része. Minthogy önálló versként kiadatlan, szerintem közölhető a levelek mellékleteként és tartozékaként.

Amyról és magamról semmi jót sem írhatok. Őt izületi bántalmakkal kezelik, engem depresszió ellen.

Lillának kézcsók. Ölel

Weöres Sándor.

Kedves Barátaink, most csak pár szó üdvözet, az elégia majd szóban.

Csókol Benneteket

Amy.

„Örülök, ha a régi és helyenként érdekes levelek megjelennek” – azoknak a leveleknek a megjelentetéséhez adja beleegyezését, amelyek 70. születésnapja alkalmából láttak napvilágot az *Életünk* hátsólapjain.